

Propellerhead kon niet achterblijven in de wavetable-hausse en komt nu met Europa, ook als vst-instrument.

Verschillende epische vocale klanken met karakter van Soundiron

Met de Fold Modifier in Europa kun je een eenvoudige sinus 'over zichzelf heen vouwen' tot een veel complexere wave.

Meer is beter

Kort na de release van Reason 9.5 verrast Propellerhead opnieuw met Reason 10. Is er voldoende nieuws om deze snelle upgrade te rechtvaardigen? Nou, er werden zes extra instrumenten en een uitgebreide multi-effectprocessor toegevoegd.

door **Eppo Schaap**
epo@interface.nl

Als of de ondersteuning van vst-plug-ins in Reason 9.5 nog niet genoeg was, krijgen we met Reason 10 nu zes nieuwe instrumenten en een effectprocessor in het eigen RE-formaat. Daarnaast is de collectie samples uitgebreid. Een van de nieuwe instrumenten, Radical Piano, is al enkele jaren als betaalde Reason Rack Extension verkrijgbaar, maar wordt nu gratis meegeleverd. Europa is één van de nieuwe grote synthesizers in Reason 10; Propellerhead noemt het een shapeshifting synthesizer. De klank van Europa ontwikkelt zich dus in de tijd. De techniek waarmee deze synth werkt, kun je

echter ook wavetablesynthese noemen. Reason heeft overigens met Malstrom al een unieke wavetablesynthesizer gecombineerd met granulaire synthese. Een wavetable is een reeks verwante sampleklankkleuren, die in serie kunnen worden doorlopen voor een geleidelijk veranderende klankkleur. Europa doet echter meer dan wavetables doorlopen, doordat er met verschillende modifiers en filters wordt gewerkt. Wavetablesynthese is de laatste jaren erg populair geworden denk aan Serum, Icarus, Codex, Dune2, UVI Falcon en de instrumenten van wavetable-bedenker Wolfgang Palm. De meeste wavetablesynths zijn duur, dus als je bedenkt dat de upgrade van Reason € 129,- kost en je er nog vijf andere instrumenten bij

info
 • **Prijs incl:**
 - volledige versie € 349,-
 - upgrade vanaf alle vorige versies: € 129,-
 - Reason Intro: € 79,-
 • **Distributie:**
 Propellerhead
 • **Internet:**
 www.propellerheads.se

krijgt, is Europa bijna een koopje. Hij is ook als vst/au-plug-in verkrijgbaar, en voor Reason 10-bezitters is de plug-in-versie zelfs gratis.

Boos
 Europa heeft drie oscillators, waarmee je drie wavetables kunt combineren. Je kunt niet alleen wavetables doorlopen, maar elke oscillator heeft ook twee modifiers die de golfvorm van de wavetable sterk kunnen beïnvloeden met bijvoorbeeld distortion, mirror, downsample, hard en faded sync, fm en detuning. De invloed van de modifiers zie je in de ingebouwde oscilloscoop; handig om de werking van de modifiers te begrijpen. Na

de modifiers heeft elke oscillator nog zijn eigen spectral filter met filtermodellen die je van analoge synthesizers kent, maar ook onder meer vocal formant, comb en verschillende resonators. Je kunt ook de curve van envelope 3 en/of 4 gebruiken als oscillator-wave of als filtermodel. De envelopes kun je zelf samenstellen met net zo veel punten en curves als je wilt. Door envelope 3 en 4 te kiezen voor een oscillator, kun je ook heel eenvoudig een eigen wavetable maken, want de klank morft dan tussen de vorm van envelope 3 en 4. Slim! Na het spectral filter passeert de klank van elke oscillator nog een eigen unisono-sectie voor extra verdikking en detune. De oscillators komen uit in een mixer die ze naar een laatste gemeenschappelijke filtersectie met resonantie en drive stuurt.

In Europa kun je je eigen samples laden als oscillatorwave. Het verloop van de sample wordt dan vertaald naar een wavetable die op allerlei manieren kan worden doorlopen en gemoduleerd. Propellerhead levert er al een aantal samples standaard bij. De sample kan letterlijk worden gebruikt of in een 'smooth' versie, waardoor samples met veel boventonen minder rafelig worden. De klank van Europa is wat je van een wavetable-synth mag verwachten: bewegend, digitaal, boos met veel boventonen en een flinke

Met de twee nieuwe synthesizers en Synchronous zijn er serieuze modulatiefuncties toegevoegd

rauwe rand, maar ook subtiel en diep. Je kunt hem net zo goed voor ambient gebruiken als voor industrial en dancestijlen. De multi-segment-envelopes zijn belangrijk voor het creëren van je eigen bewegende klanken, maar kunnen ook prima werken als step-/glide-sequencer om bijvoorbeeld toonhoogte te besturen.

Sprekend

Nieuw in Reason 10 is ook de Grain Sample Manipulator. Granulaire synthese verdeelt samples in kleine of nog kleinere stukjes (grains), die dan op allerlei manieren door elkaar kunnen worden geschud en opnieuw gerangschikt. Hierdoor ontstaat een klank die soms lijkt op het origineel, maar er ook sterk van kan afwijken. Voer voor sound-designers dus, temeer omdat de resultaten sterk afhangen van de gebruikte sample, en gelukkig kun je ook je eigen samples laden.

Je bepaalt zelf hoe een sample wordt doorlopen; in verschillende richtingen en ook in freeze-stand, waarbij je op één plek kunt stilstaan waarvan de klankkleur dan als neutrale oscillatorbron bruikbaar wordt. Grain heeft verschillende modellen voor de analyse van de gebruikte sample. Spectral Grain analyseert de boventonen, waarna je deze kunt filteren en anderszins manipuleren. Dankzij een curve voor de harmonischen neigt het geheel wat naar additieve synthese. Met de granular oscillator kun je de grains gebruiken als een traditionele oscillator, maar wel met behoud van de klankkleur van (een deel van) de sample. Bij Tape wordt de klank lager en langzamer als je lager speelt, en hoger en sneller als je hoger speelt. Hiermee wordt de klankkleur dus het minst vervormd. In deze modus kun je ook tape stops en scratcheffecten programmeren met de envelopes die de 'tapehead' besturen.

Drie Romplers zorgen voor nieuwe inspiratie.

Geavanceerd drums en percussie programmeren in de nieuwe Drum Sequencer

Modulatie to the max met de effecten van Synchronous, die ook kunnen worden gebruikt als modulatiecurves voor andere instrumenten en zelfs vsts.

In Grain Sample Manipulator maak je van elke sample een heel eigen geluid.

Je krijgt een aantal sprekende samples bij Grain, maar je kunt dus ook je eigen samples laden door ze in het scherm te slepen. Zo kun je allemaal unieke geluiden met je eigen handtekening maken, want de kans dat twee mensen met dezelfde sample hetzelfde resultaat behalen, is minimaal.

Complex

Synchronous is een effectmachine die al een tijdje te koop was in de Rack Extension Shop, en nu standaard in Reason zit. Hij heeft vier effectblokken; distortion, filter, delay, reverb. Op zich niet sensationeel, maar de effecten kunnen elk uitgebreid worden bestuurd door drie zichzelf herhalende modulatiecurves. Elk van de vier effectblokken heeft twee parameters, die elk afzonderlijk door één of meerdere van drie effectcurves wordt beïnvloed. Die curves doen denken aan multi-

het oordeel

- + nieuwe, moderne synthesizers
- + nieuwe modulatie-mogelijkheden met cv-out van de nieuwe synths en Synchronous
- + Heavyocity instrumenten geven etnische inspiratie
- Radical Piano en Synchronous voor sommige gebruikers sigaar uit eigen doos
- slechts 8 lanes bij Drum Sequencer

stage envelopes uit virtuele synthesizers. De vier ingebouwde effecten zijn wel wat mainstream, maar de curvesignalen kunnen ook als cv naar andere instrumenten en effecten worden gestuurd, zodat de toepassingsmogelijkheden zijn gebonden aan je eigen fantasie. De parameterset is nogal intimiderend, dus het is slim om eerst de honderd meegeleverde patches uit te proberen.

Met de twee nieuwe synthesizers en Synchronous zijn er meteen serieuze modulatiefuncties toegevoegd. Europa en Grain Sample Manipulator zijn namelijk de eerste instrumenten in Reason met envelopes die uit meerdere segmenten en curves kunnen bestaan. Je kunt de vier envelopes toewijzen aan control voltages in de modulatiematrix waarnaar ze via de CV1 t/m 4-uitgangen naar andere instrumenten of effecten kunnen worden gestuurd. Je kunt er dus ook plug-ins mee besturen. De drie complexe curves van

Synchronous kun je op dezelfde manier extern gebruiken.

Fel

Reason 10 heeft er ook drie nieuwe preset sampleplayers oftewel Romplers bij gekregen, ontwikkeld door Heavyocity.

Pangea brengt invloeden uit verschillende culturen in het Reason rack. De instrumenten die je in Pangea vindt, zijn echter geen puristische reproducties van bestaande etnische instrumenten, maar world instruments met een twist.

Klang bevat een tiental melodische slag-instrumentmodellen, waarvan de meeste een etnische achtergrond hebben. Met het filter, de envelopes, sample startregeling en de delay en reverb kun je van elk model uit deze Romplers de nodige variaties maken, waarvan er al een aantal als presets worden meegeleverd.

Ten slotte voegt Humana Vocal Ensemble een episch mannen- en vrouwenkoor en enkele klassieke solostemmen toe in verschillende articulaties. Ze zijn afkomstig uit de grotere libraries van Soundiron en klinken behoorlijk diep. Niet te vergelijken met een synthkoortje.

Radical Piano was één van de eerste Rack Extensions voor Reason 6.5 maar krijg je nu gratis. Het is een piano met een andere benadering dan de ReFill Reason Pianos die

een hifvleugelgeluid produceren. Bij Radical Piano wordt de klank geproduceerd met een combinatie van sampling en physical modeling, zodat hij allerlei kanten op kan worden gekneet. Van een vleugel naar een rechtopstaande piano en van dromerige ambientpiano naar een knalharde rockpiano. Je kunt ook morphen tussen twee karakters die je links en rechts in de interface vindt. Een hele belangrijke knop is Character, waarmee je van een dromerige ambientpiano naar een felle rockpiano gaat.

Waarschijnlijkheidsfactor

Verder kun je zaken als aanslaggevoeligheid, snaarresonantie, volumeverloop, toonregeling, ruimte-effect en stereobreedte instellen. Radical Piano reageert in meerdere stappen op sustain, zodat ook halfpedaal en andere geavanceerde pianotechnieken mogelijk zijn. Deze piano kan inderdaad vrijwel alle stijlen aan; van een dromerige delayvleugel, een 'telefoon-piano' die van een 78-toerenplaat lijkt te komen, een half ontstemde Neil Young-piano tot een strakke George Duke-vleugel.

In update 10.1 werd de Drum Sequencer Player toegevoegd die een beperkte tijd gratis verkrijgbaar was. Nu kost hij 69 euro in de Propellerhead Shop. Hij bevat zelf geen klanken, maar je kunt hem gebruiken om de verschillende druminstrumenten in Reason aan te sturen. De mogelijkheden gaan veel

Unieke geluiden met je eigen handtekening; met de Grain Sample Manipulator kan het

INTERFACE XTRA

- 5 korte tutorials
- lange walkthrough over Europa
- demoversie
- handleiding

verder dan de ingebouwde pattern sequencer van ReDrum en de Matrix Pattern sequencer. Zo kun je elk van de acht lanes een eigen lengte, snelheid en afspelrichting geven, waardoor geavanceerde combinaties kunnen worden gemaakt. Flams en rolls tot acht onderverdelingen per tel kunnen worden geprogrammeerd. Elke lane kan ook een eigen afspeelsnelheid krijgen, en in microstappen worden verschoven ten opzichte van de beat. De velocity per stap per instrument kan over het volledige bereik van 127 stappen worden geregeld en met de waarschijnlijkheidsfactor voor elk stap kun je een pattern minder statisch maken.

Patterns kun je in steptime programmeren maar ook realtime inspelen. Een pattern kun

je ook naar de midisequencer slepen om 'm als midibestand te gebruiken of verder te bewerken. Hij kan dus een heleboel maar het is een beetje vreemd dat hij maar acht lanes heeft, terwijl Kong zestien instrumenten in één kit heeft. Je kunt daarvoor echter twee Drum Sequencers combineren en samen naar Kong sturen. Er is ook een preset voor 'upper tracks' van Kong.

Conclusie

Propellerhead gaat al enige tijd duidelijk voor het motto 'meer is beter'. Na de ondersteuning van je volledige vst-park krijg je in Reason 10 nu zes extra instrumenten, waaronder twee geavanceerde synthesizers, en een effectprocessor. Hiermee worden niet alleen het klankarsenaal maar ook de modulatie-mogelijkheden behoorlijk uitgebreid. Via de optioneel verkrijgbare Drum Sequencer komt het programmeren van geavanceerde levendige drumpatterns ook binnen Rack Extension-bereik. Als nog niet voldoende munie voor je tracks hebt of op zoek bent naar inspiratie, is de update naar Reason 10 dus zeker aan te raden. ■

specificaties

- gemiddelde SSL mixer met onbeperkt aantal kanalen
- grafische eq en frequentie-analyser op elk mixerkanaal en analyser op master
- ondersteuning 64-bit vst2.4-plug-ins
- midi-out device
- talloze instruments en plug-ins, waaronder Softube gitaar/bas-versterkers, RV7000 reverb, Europa Shapshifting synth, Grain Sample Manipulator, Thor Polysonic synth,
- Subtractor analog synth
- RPG8 monofone arpeggiator
- Midi Matrix sequencer
- Rebirth Input Machine (alleen Windows)
- volledige midi/audio-sequencer met
- pitchshift, timestretch, comping en slicing
- ReGroove mixer
- Rack Extensions
- ReWire communicatie
- export als wav, aiff, mp3 en rc2 (rex)
- muzikale samenwerking met andere gebruikers via Propellerhead Discovery community
- meegeleverde content zoals patches, rex-loops, samples